

ning, at ogsaa andre ærede Medlemmer maatte vilde komme ind paa Kultusministeriets Omraade; men da dette kun er sket i meget ringe Grad, vil jeg ikke længere opsætte at svare det ærede Medlem paa de af ham fremsførte Bemærkninger. Hans Bemærkninger vare først mere almindelig politiske — dette vil jeg nu lade ligge — og holde mig til, hvad der aabenbart var hans særlige Op-gave i de Ytringer, som angik Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Her skal jeg først notere en Adskillelse, som det ærede Medlem gjorde, mellem de Anliggender, som forhandles paa Rigsdagen. Nogle af dem betegnede han som neutrale; det var mig noget nyt, tilstaar jeg, jeg har ikke tidligere hørt denne Adskillelse mellem neutrale og andre Anliggender, de sidste maa da vel saa kunne betegnes som Krigsfuepladsen. Adskillelsen finder jeg imidlertid meget heldig, og dersom man vil gaa ind derpaa, skal jeg med Fornøielse erklære hele Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet for neutrale Anliggender. Jeg føler mig overbevist om, at mange Sagers Fremme vilde have godt deraf, thi nu har man — i det Mindste det ærede Medlem — udsøgt dem til Krigsfuepladsen, og der er mange Interesser, som lide derved. Foreløbig vil jeg imidlertid tage Sagen, som den er, og derfor henregne i det Mindste adskillige af Kultusministeriets Anliggender overfor det ærede Medlem som henhørende til Krigsfuepladsen. Det første Ubehagelige, der mødte det ærede Medlem, var selve Ministeren. Det ærede Medlem havde ifjor gjort sig den Forhaabning, at Ministeriet vilde Reformere, og efter en lille Pause spøjede det ærede Medlem saa til: „og kunde det“, det vil sige: kunde gennemføre Reformen. Imidlertid var det ærede Medlem blevet skuffet paa en sørgelig Maade, thi der blev ikke Stort af Reformen. Nu kom imidlertid Luven til mig til at undergaa en Skuffelse. Jeg havde nemlig ventet, at det ærede Medlem vilde være gaaet nærmere ind paa Grundene til Skuffelsen, og det kunde efter mit Skjøn være sket ganske kort. Det ærede Medlem kunde f. Ex. have sagt: Men hvad er da Grunden til, at der ikke er blevet Noget ud af disse Reformen i Rigsdagen, og ganske kort kunde da det ærede Medlem have svaret: Det er naturligt, fordi vi stemte derimod. Dette vilde have været en kort og ganske tilfredsstillende Forklaring, og det vilde tillige have oplyst Betydningen af de Klager, man nu jævnlig hører over, at der ikke sker Noget; thi det er dem, der stemme imod Sagerne, som bagefter klage over de skuffede Forventninger. Og hvis er saa Skylden? Naturligtvis Ministeriets? Der kan jo ikke være Spørgsmaal derom. — Det andet Spørgsmaal, vi træffe paa Krigsfuepladsen, er naturligtvis det fgl. Theater. Der vil jeg imidlertid begynde med at sige det ærede Medlem Tak for den Maade, hvorpaa han indledede sin Udtalelse. Han begyndte nemlig ikke med at erklære sig for en

varm Ven af det fgl. Theater. Jeg maa høre Meget angaaende det fgl. Theater og dets Anliggender, men aldrig bliver jeg mere urolig i Sindet, end naar den, der vil udtale sig derom, begynder med at erklære sig for en varm Ven deraf; thi hvad der saa kommer ovenpaa, er af den allerfortræffeliggste Bessaffenhed. Skjøndt det ærede Medlem altsaa ikke er tilfreds med det fgl. Theater, tror jeg dog, at det her er muligt at komme ud af det med ham. Særlig dvælede han ved et Punkt, som i Grunden var det væsentligste, han omtalte, og som hører hen til Betænkningen over Statsregnskabet for 1874—75. Det ville vi i sin Tid komme til at tale nærmere om, og der vil vist blive talt Meget derom. Jeg skal derfor i Diebliffet kun dvæle ved et Punkt, som det ærede Medlem udpegede, nemlig at der var sagt af Statsrevisionen i dens Betænkning over Regnskabet for Aaret 1870—71, at der Intet maatte bruges af Reserverfonden uden særlig Bevilling, og dette, sagde han, siger Ministeren Nei til senere. Ja, Ministeren har sagt Nei til, at det staar i Betænkningen. Naar det ærede Medlem vilde opfaste sig til Dommer i denne Sag, var det vel en ikke ganske ubillig Forderung, at han havde taget denne Betænkning for sig og set, om det staar der, og hvis det stod der, vilde hans Udtalelse aabenbart have vundet stor Støtte ved, at han havde læst mig det op; men dette kan det ærede Medlem jo gjøre endnu. Vi komme altsaa, haaber jeg, senere til det, der angaar Statsrevisionens Betænkning for 1874—75 og mine Udtalelser der, og jeg skal ikke nu dvæle videre derved. — Derefter kom det ærede Medlem til Spørgsmaalet om Examenkommissioner. Dette er en Sag, man meget hyppig vender tilbage til i Folketinget. Det ærede Medlem beklagede, at jeg ikke tiltraadte Forslaget om Examenkommissioner, og saa spøjede han til, at han troede, at jeg havde tiltraadt det tidligere. Ja, det kommer an paa, hvad man forstaar ved Examenkommissioner. Er der Tale om Examenkommissioner ved Embedsexaminerne, da har jeg meddelt Rigsdagen min Anskuelse derom. Jeg tror ikke, at de ere praktiske af den simple Grund, at man vil mangle tilbørlig dygtige Kræfter til at afholde Examinerne. Sigter man derimod til Examenkommissioner ved, hvad man tidligere kaldte examen artium, hvad der nu hedder Afgangsexamen ved de lærde Skoler, saa er jeg gjerne med dertil. Disse Examenkommissioner har jeg ikke blot ikke Noget imod, men jeg vilde foretrække dem for den Dydning, vi nu have i Loven af 1871, hvorefter Examinerne afholdes ved selve Skolerne. Dette har jeg udtalt ved Behandlingen af Loven af 1871 i Landstinget, og jeg har aldrig haft nogen anden Mening herom end den, at det var en Feil, at man henlagde Examinerne til Skolerne selv. Efter at have omtalt Examenkommissioner kom det ærede